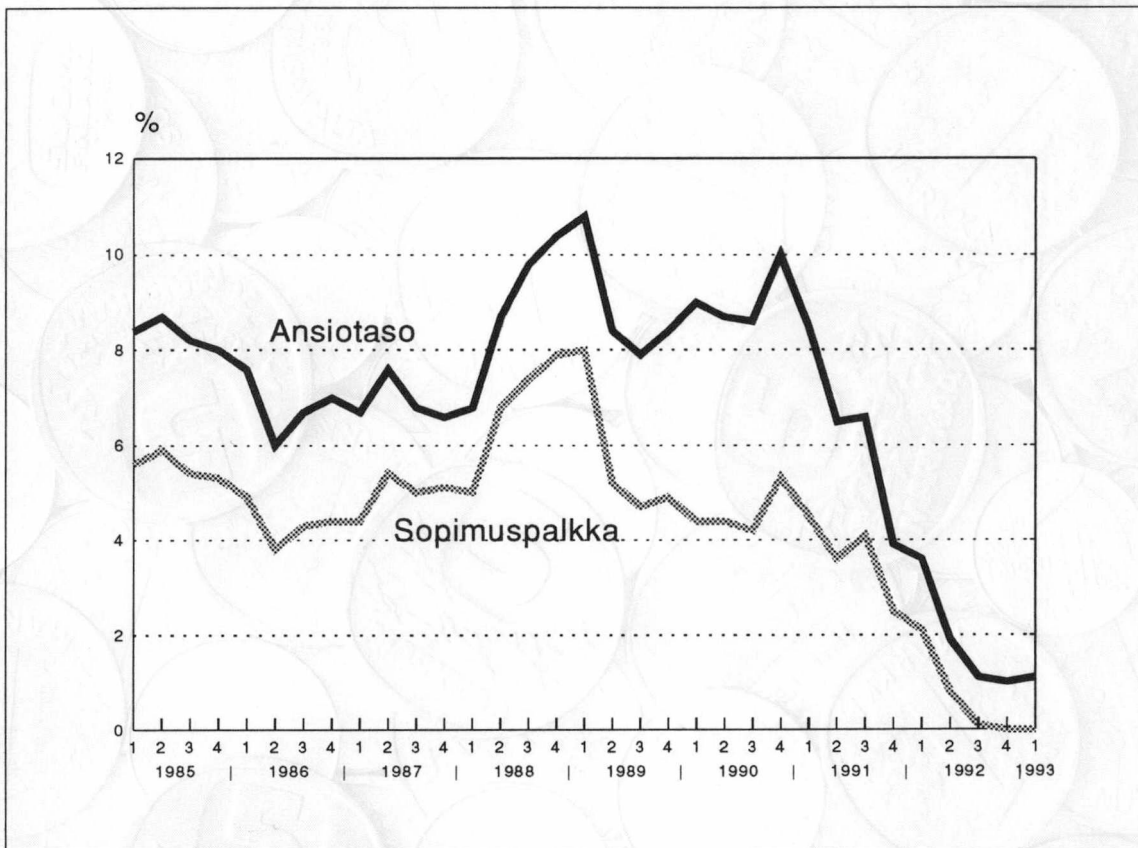

F1

Hinta- ja palkkatiedote 3

15.7.1993

Ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin
vuosimuutokset neljänneksittäin

Hinta- ja palkkatiedote 3

15.7.1993

Reaaliansioiden lasku jatkuu – nimellisansiot kohonneet vain vähän	3
Kokonaisvuosiansio ja säännöllisen työajan vuosiansio	6
Palkat	
Palvelualojen palkansaajien ansiot nousivat 1,5 %	9
Yksityisten valtionapulaitosten toimihenkilöitä oli eniten opetustoiminnassa	10
Valtiolla naisten ansio 80 % miesten keskiansioista	11
Sosiaali- ja terveystoimen osuus 60 % kuntasektorin henkilöstöstä	12
Ulkomaan meriliikenteen ansiot laskivat 5,6 prosenttia	14
Kuntasektorin tuntiansio 47,74 mk	15
Tuntiansio valtiolla 49,26 mk	15
Metsurin päiväansio 456,88 mk	15
Hinnat	
Asuntojen hinnat nousivat Helsingissä vuoden alussa	16
Kansainvälinen inflaatio	17
Valuuttakurssien vaihtelut heijastuvat hintatasoindexseissä	18
Indeksitaulukko	19

Hinta- ja palkkatiedote sisältää ajankohtaista ja tiivistettyä tilastotietoa hinnoista, palkoista ja työtaisteluista.

Vuosikertahinta 150 mk
Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa

Julkaisun tilaukset:

Puhelin (90) 1734 2011
Telefax (90) 1734 2474

Aikaisempien numeroiden teemoina ovat olleet mm.:

- Kansainvälinen hintavertailu
- 80-luvun palkkojen reaalkasvusta pysähdystä kohti
- Kuntasektorin työvoimakustannukset vuonna 1990
- Devalvaation vaikutus tuonti- ja vientihintoihin
- Kansainvälinen palkkavertailu
- Kuntasektorin työpanos ja sen käyttö vuonna 1990
- Inflaatio vai deflaatio
- Tuottajahintaindeksit – hyödylliset mittarit yritysten käyttöön

Reaaliansioiden lasku jatkuu – nimellisansiot kohonneet vain vähän

Palkansaajien ansiotasoa laski kuluvan vuoden tammi-maaliskuussa reaalisesti 1,5 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Reaaliansiotasoa kuvaa palkkojen ostovoimaa, mutta siinä ei ole vielä otettu huomioon verotuksen eikä tulonsiirtojen vaikutusta.

Nimellisesti ansotaso nousi tammi-maaliskuussa 1,1 prosenttia. Samaan aikaan kuluttajahintaindeksi nousi 2,6 prosenttia edellisvuodesta. Ansiokehitys on jatkunut aikaisempaa epäyhtenäisempänä sekä työnantajasektoreiden että toimialojen välillä. Nimellisanzioiden nousu oli valtiolla 0,8 prosenttia, kunnissa 1,7 prosenttia ja yksityisillä 0,9 prosenttia. Toimialakohtaisesti tarkastellen nopeinta ansiokehitys oli teollisuuden työntekijöillä ja huonointa talonrakennusalan työntekijöillä. Teollisuustyöntekijöiden ansiot kohosivat 1,6 prosenttia ja talonrakennusalan työntekijöiden ansiot alenivat 3,3 prosenttia.

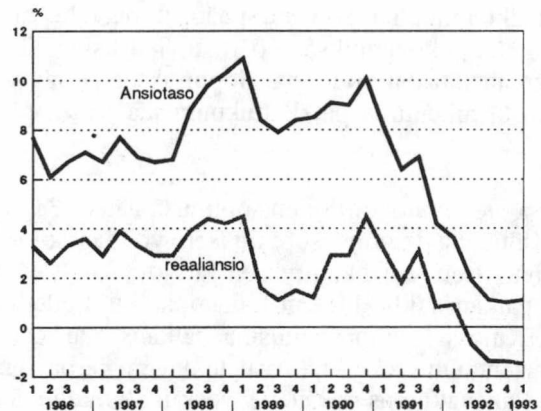
Palkansaajien ansiotasoindeksi mittaa kokoaikaisten palkansaajien säännöllisen työajan bruttopalkkojen kehitystä. Lomautukset ja lyhennetyt työviikot eivät näy ko. indeksin kehityksessä. Lomaraha ei myöskään sisälly indeksiin.

Laman vaikutus ansioihin

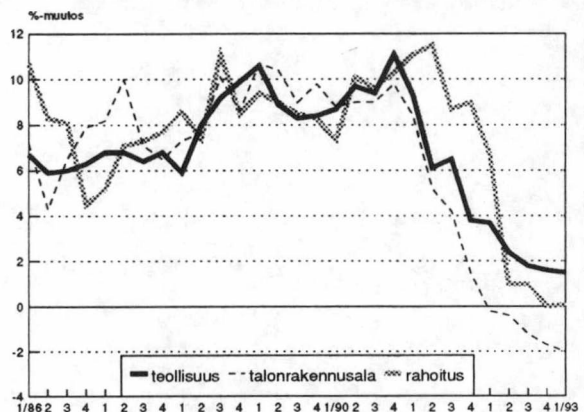
Vuoden 1990 lopulla alkoi taloudessa koko sodanjälkeisen ajan syvin kriisi, joka edelleen jatkuu. Sen aiheuttivat useat samanaikaisesti talouteen vaikuttaneet kielteiset ilmiöt kuten muutokset kansainvälisessä ympäristössä (itävientä, länsitaantuma, vaihtosuhte, korot), luottokuplan puhkeaminen, talouden ylikuumentuminen, konkurssit ja luottotappiot. Myös talouden rakenteelliset jäykkyydet kuten esim. puutteellinen kilpailu, tukipolitiikka, verotus jne. ovat olleet jarruna talouden sopeutumiselle muuttuneessa tilanteessa. Kaikki tämä vaikutti talouden aktiviteetin nopeaan heikkenemiseen, mikä veti työttömyyden nousuun.

Tällöin ansioiden vuosinousu oli noin 10 prosentin tasolla, mutta aleni jyrkästi niin, että se vuoden 1992 kolmannelle neljänneksellä mennessä aleni yhden prosentin tuntumaan. Aikaisempaan verrattuna näin matala ansiokehitys on poikkeuksellista. Pitkällä aikavälillä tarkasteltuna ansiokehitys oli keskimäärin 1950-luvulla 10 %, 1960-luvulla 8,5 %, 1970-luvulla 8,3 % ja 1980-luvulla 9,5 %. Alimmillaan se on ollut vuonna 1953 0,5 % ja korkeimmillaan vuonna 1951 32,6 %.

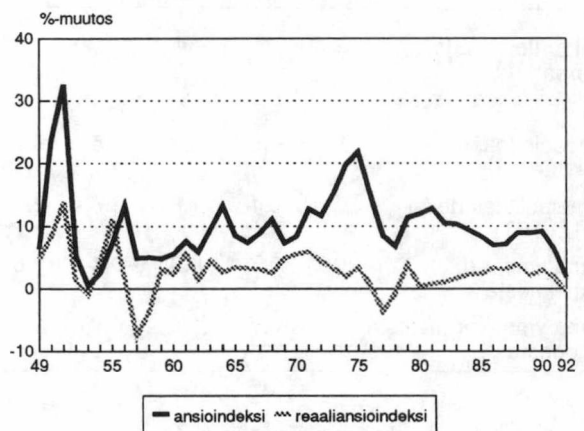
Ansiotasoindeksin ja reaaliansioiden vuosimuutos neljänneksittäin

Ansiotasoindeksin vuosimuutos neljänneksittäin teollisuudessa, talonrakennusalalla ja rahoituksessa

Ansiotasoindeksi 1938=100 vuosimuutokset

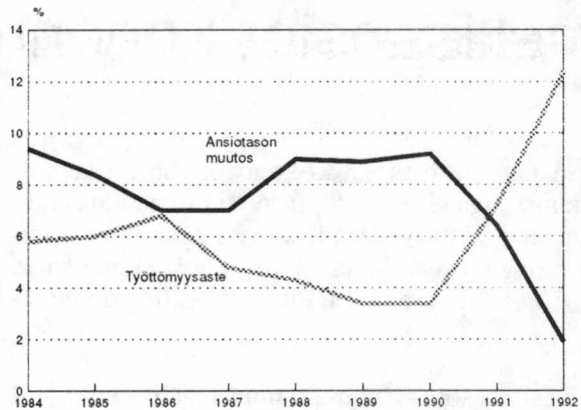
Käytännön palkat yksityisen sektorin lamaherkillä aloilla ja osassa yrityksiä alkoivat alentua mm. siten, että ne painuivat lähemmäksi "kirjapalkkoja" ts. yli ohjepalkkojen maksetut liukumata alkoivat pienentyä.

Ansiotason kasvuvauhti on jyrkästi alentunut, mutta pysynyt kuitenkin plussan puolella. Kun vuoden 1991 jälkeen ei ole ollut sopimuskorotuksia, johtuu nousu kokonaan palkkaliukumasta ja rakenteellisista tekijöistä. Palkkaliukuma koostuu pääosin palvelusvuosien määrään ja kokemukseen perustuvien lisien aiheuttamasta ansiotason noususta. Sopimukset ylittävistä korotuksista aiheutuva palkkaliukuma jää hyvin pieneksi.

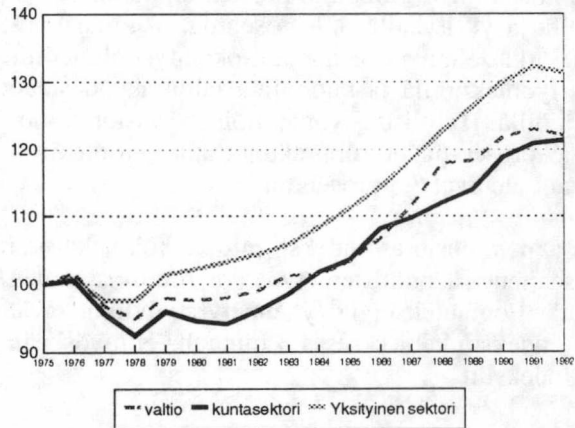
Voimassa oleva tulopoliittinen sopimus päättyy 31.10.1993. Kuluvana vuonna sopimuksen voimassaoloaikana nimellisen ansiokehityksen arvioidaan olevan kaikille palkansaajille hiukan hitaampaa kuin edellisvuonna. Kuluvana vuonna uusina palkansaajan ostovoimaa alentavina tekijöinä ovat lainaverot ja palkansaajan eläkevakuutusmaksu. Myöskin lomarahojen korvaaminen vapaa-ajalla alentaa palkan ostovoimaa.

Alla olevasta asetelmasta käy tarkemmin ilmi ansiotason viimeaikainen kehitys vuosina 1991 ja 1992.

Ansiotasoindeksin muutos ja työttömyysaste 1984-1992

Reaali-ansiotasoindeksi 1975=100

Ansiotason kehitys vuosina 1991 ja 1992

	Muutokset, prosenttia						Muutokset, prosenttia					
	1990/4:stä				Keskim.	Perintö	1991/4:stä				Keskim.	Perintö
	1991				1991	4/1991	1992				1992	4/1992
	1.	2.	3.	4.	/1990	/1991	1.	2.	3.	4.	/1991	/1992
Kaikki palkansaajat yhteensä												
Ansiotasoindeksi 1985=100	0.8	2.8	3.5	4.2	6.3	1.3	0.3	0.6	0.5	1.0	1.9	0.4
Sopimuspalkkaindeksi 1984:12=100	0.1	1.8	2.6	2.7	4.0	0.9	0	0	0	0	0.9	0
Liukuma yms. ed. neljänneksestä	0.7	0.3	-0.1	0.6			0.3	0.3	-0.1	0.5		
Liukuma yms. vert.nelj:stä, ed. vuodesta	0.7	1.0	0.9	1.5	2.3		0.3	0.6	0.5	1.0	1.0	

Ansiotasoindeksi uudistuu

Ansiotasoindeksi on neljännesvuosittainen laskentajärjestelmä, jossa seurataan keskiansioiden kehitystä palkansaajaryhmittäin. Näin indeksoidut sarjat painotetaan kiintein perusvuoden palkkasummin yhteen laajemmille aggregaateille. Painorakenne on uudistettu joka viides vuosi palkansaajaryhmien välisten painosuhteiden muuttumisen takia. Seuraavan indeksin perusvuodeksi tulee 1990.

Palkansaajien ansiotasoindeksin painorakenne sektoreittain

	1980=100	1985=100	1990=100
Yksityinen sektori	68.4	65.6	64.6
Kunta	17.6	19.8	20.9
Valtio	11.3	11.4	11.1
Voittoa tavoittelematon	2.8	3.2	3.5

Samassa yhteydessä indeksiin lisätään uusien palkkatilastoaineistojen tiedot. Tällaisia aineistoja ovat tässä uudistuksessa mm. maatalouden sivuelinkeinot. Parannusta on myös teollisuuden toimihenkilöiden jakaminen tarkemmille toimialatasoille. Samalla tarkkuustasolla olevat teollisuustyöntekijöiden sarjat lasketaan kausitasoitettuina. Ko. toimialatasoille ulotetaan kiinteät painot, jolloin indeksi eliminoi ryhmien väliset rakennemuutokset. Tällöin päästään lähemmäksi ansiotasoindeksin teoreettista tavoitetta ns. täydellistä palkkaindeksiä. Uudistuksessa siirrytään vuoden 1988 toimialaluokitukseen. Tämä aiheuttaa sekä ryhmittelymuutoksia että jonkin verran muutoksia myös perussarjojen sisällössä.

Kokonaisvuosiansio ja säännöllisen työajan vuosiansio

Ansiotasotarkastelu on perinteisesti perustunut vakioidun työpanoksen ansioihin, so säännöllisen työajan ansioon tai siitä johdettuun vuosiansioon. Tällöin ei oteta huomioon työpanoksen määrän, ylittöiden ja lomautusten vaikutusta toimeentuloon. Tilastokeskus on toteuttanut vuodelta 1991 kokeiluluonteisesti selvityksen palvelualojen järjestäytymättömien työnantajien henkilökunnan toteutuneista vuosiansioista.

Vuosiansiot laskettiin sekä työsuhteen pituutta kohti lasketun veronalaisen kokonaisansion että elokuun säännöllisen työajan ansion perusteella. Viimeksi mainittuun ansiokäsitteseen ei ole sisällytetty lomarahaa. Perusaineistona käytettiin Tilastokeskuksen oman palkkatiedustelun lisäksi verotuksen ennakonpidätysaineistoa sekä eläkevakuutustietoja.

Vuosiansio keskimäärin 115 500 mk – siitä ennakoveron jälkeen käteen 78 800 mk

Palvelualojen toimihenkilö ansaitsi tarkasteluaineistossa v. 1991 keskimäärin 115 500 mk, mistä hän maksoi ennakoveroa keskimäärin 32 prosenttia. Miehet ansaitsivat keskimäärin 129 500 mk, naiset 26 prosenttia vähemmän eli 96 200 mk. Miesten palkasta luontoisetujen osuus oli 5 prosenttia, naisilla ainoastaan 1,6 prosenttia.

Toteutunut kokonaisvuosiansio ammattiryhmän mukaan vuonna 1991

Ammattiryhmä	Vuosiansio	Siitä luontoisetuja %	Ennakonpidätys %
Kaupan konttori (ml. atk ala)			
Suorittava taso	123 200	4,6	32
Esimiehet	177 300	7,3	38
Johto	237 900	7,7	43
Muu kauppa			
Myyjät	85 900	1,2	27
Automiehet	89 600	0,5	26
Varastomiehet	90 000	1,1	27
Myyvälänhoitajat	105 800	2,0	29
Autoalat			
Huoloas. työnt.	85 000	0,1	25
Autoalan työnt.	98 100	1,8	27
Autoalan ylemmät	161 100	6,6	37
Koko aineisto	115 500	3,8	32

Työsuhteen perusteella laskettu kokonaisvuosiansio vain 0,8 prosenttia korkeampi kuin koko vuoden säännöllisen työajan ansio

Säännöllisen työajan ansion perusteella voidaan ennakoida yllättävän hyvin koko vuoden toteutunut ansio. Tulonsaajaryhmittäin erot voivat kuitenkin olla huomattavat.

Kokonaisvuosiansion ja säännöllisen työajan vuosiansion eroihin vaikuttavat mm seuraavat syyt:

- alkuvuoden 1991 palkankorotuksista johtuen elokuun ansiotaso on tarkasteluaineistossa vajaan prosentin koko vuoden keskiansiota korkeampi
- lomarahaa sisältyy vain kokonaisvuosiansioon ja sen osuus palkkasummasta on arviolta 4.7 %
- ylityöpalkka on TK:n aineistossa 0.5 prosenttia kokonaisansioista

Vuoden 1991 kokonaisansion voisi edellisen perusteella olettaa nousevan noin 4,5 prosenttia korkeammaksi kuin koko vuodelle laskettu elokuun säännöllisen työajan ansio. Todellisuudessa työsuhteessa olevien kokonaisansiot ovat jääneet oletusarvosta lähes 4 prosenttia. Tähän ovat vaikuttaneet mm.

- työsuhteeseen sisältyvät alle vuoden palkattomat virkavapaudet (esim. asevelvollisuus, sairaus- tai äitiysloma, opintovapaa, pakkoloma) vähentävät kuukausiansion määrää. Samalla tavoin vaikuttaa elokuun kokoaikaisen työsuhteen muuttuminen osaaikaiseksi.
- harvemmin kuin kerran kuukaudessa maksettavat palkanlisät määritetään usein 12 edeltävän kuukauden tietojen perusteella. Vuoden 1991 tilastossa em. lisien osuus säännöllisen työajan ansioista oli tutkimusaineistossa 2.6 prosenttia. Lamavuonna 1991 näiden lisien todellinen määrä jäi kuitenkin pienemmäksi.

Tulossidonnaisia ansioita saavien ansiot joustivat eniten

Niissä ammattiryhmissä, missä tulossidonnaisten erien osuus on huomattava (autoalan ylemmät toimihenkilöt, kaupan konttorin johto ja esimiehet), toteutuneet vuosiansiot nousivat korkeintaan tilastoidun säännöllisen työajan ansion tasalle. Tarkastelluista toimialoista taloustilanne näytti selkeimmin vaikuttaneen atsuunnittelualalla toimineiden yritysten ansioihin. Myös tukkukaupassa, tekstiili- ja vaatetusosalalla sekä rautakaupassa toteutuneet vuosiansiot jäivät säännöllisen työajan ansioiden tasalle. Autoalalla elokuun säännöllisen työajan ansio ennakoii hyvin koko vuoden ansioita.

Senioriryhmässä säännöllisen työajan ansioon sisällyttömiä palkkaeria

Ennen eläkkeelle siirtymistä normaalin ansiokäsittelyn ulkopuolisten palkkatekijöiden määrä nousee niin, että vuosiansioiden taso ylittää lähes seitsemällä prosentilla säännöllisen työajan ansiotason. Tämä johtuu todennäköisesti mm loma-ajan palkan korvaamisesta lomakorvauksella sekä muista eläkkeelle siirtymiseen liittyvistä kertaluonteisista ansioista.

Nuorten kokonaisvuosiansiot taas näyttävät jääneen selvästi elokuun kuukausipalkkatasoa pienemmiksi. Tämä johtuu osaksi asevelvollisuuteen ja äitiyslomiin liittyvistä palkattomista vapaista. Osalla nuorista taas kokonaisansio laskee lomakauden ulkopuolella osa-aikaisesta työskentelystä johtuen.

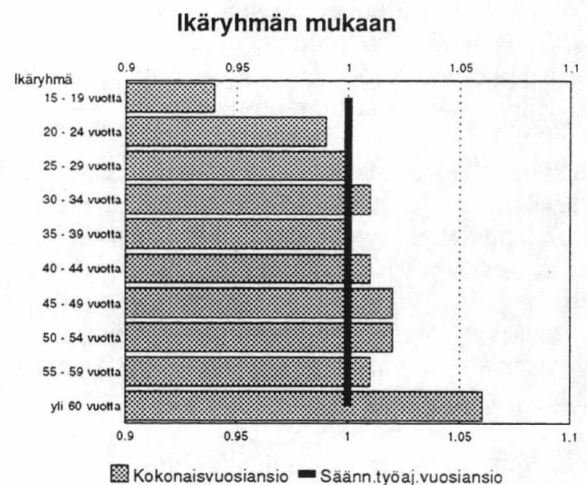
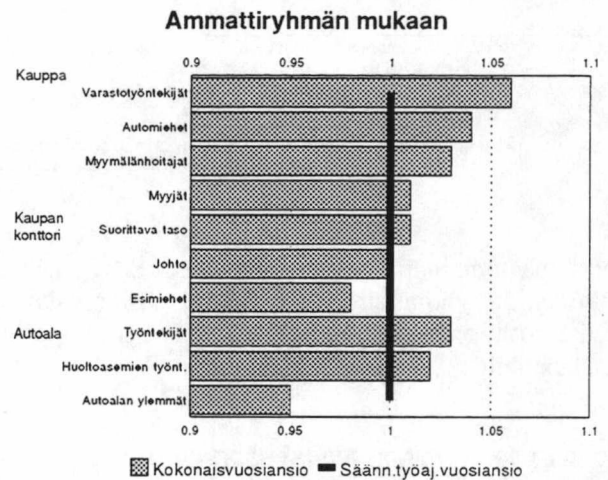
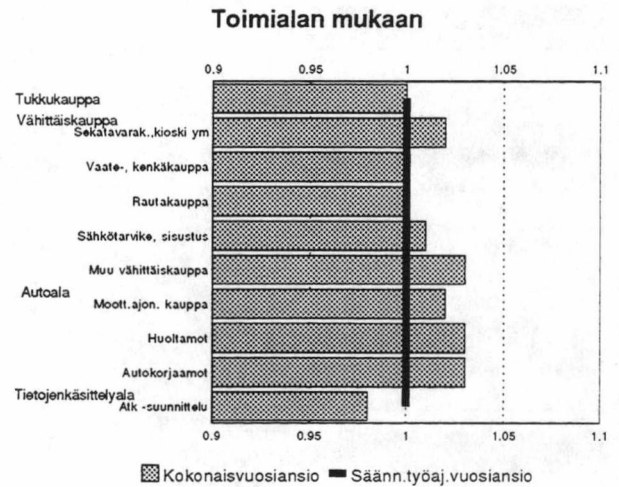
Kokonaisvuosiansion suhde säännöllisen työajan ansioon ei miehillä ja naisilla merkittävästi eronnut v. 1991. Luku oli naisilla noin 1,5 prosenttiyksikköä suurempi kuin miehillä. Vuosiansioilla mitattuna sukupuolten palkkaerot olisivat siis aavistuksen pienemmät kuin säännöllisen työajan ansioilla mitattuna.

Suorittavan tason vaihtuvuus suurempi

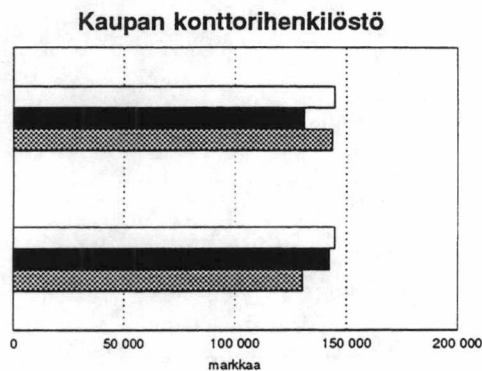
Tutkimusaineisto koostui koko elokuun palveluksessa olleista täysipalkkaisista toimihenkilöistä. Vuoden seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana alkaneita työsuhteita oli niistä yhdeksän prosenttia. Uusien työsuhteiden osuus oli keskimääräistä suurempi autoalan työntekijöillä, kaupan automiehillä ja myyjillä.

Vuoden viimeisen kolmanneksen aikana päättyi lähes yhtä moni elokuun työsuhteista eli 8 prosenttia. Osuus oli suurin varastotyöntekijöillä ja autoalan työntekijöillä. Kaupan konttoritoimihenkilöillä sekä uusien että lopettaneiden osuus oli alle keskitason ja väheni tehtävien vaatimustason kasvaessa.

Kokonaisvuosiansio ja säännöllisen työajan vuosiansio

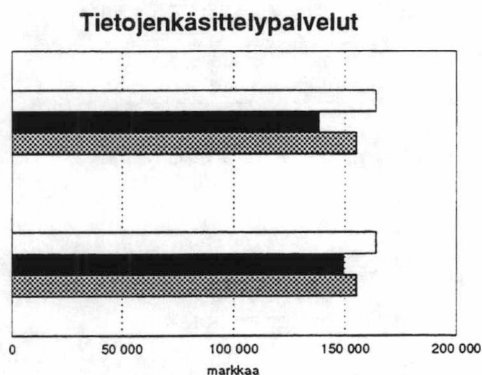
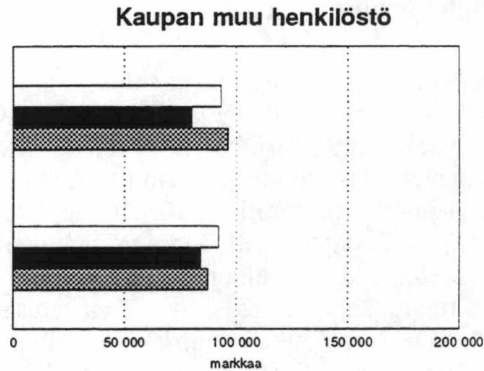

Vuosiansiot uusissa ja päättyneissä työsuhteissa

Kokonaisvuosiansiot

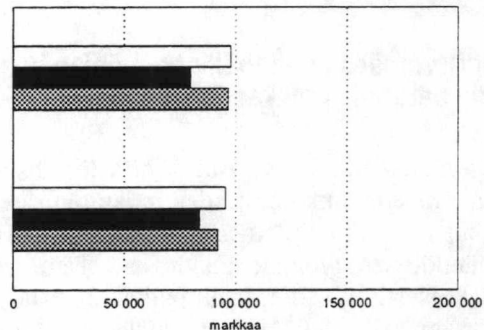
Säännöllisen työajan vuosiansio

Kokonaisvuosiansiot

Säännöllisen työajan vuosiansio

Moottoriajoneuvojen kauppa, huolto ja korjaus

□ koko henkilöstö ■ uudet työsuhteet ▨ päättyneet

Uusien ja päättyneiden vuosiansioita seurattiin neljässä toimihenkilöryhmässä. Niistä tietojenkäsittelyalan ja kaupan konttorin ansiotasot ylittävät selvästi kaupan myymälähenkilöstön ja autoalan ansiot.

Työvoiman vaihtuminen alensi säännöllisen työajan ansioita – poikkeuksena kaupan konttori

Päättyneiden työsuhteiden säännöllisen työajan ansiot olivat noin 8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Kokonaisansiot jäivät kuitenkin vain 2 prosenttia keskitasosta. Atk -alaa lukuunottamatta päättyneiden työsuhteiden kokonaisansiot nousivat selvästi säännöllisen työajan vuosiansioita suuremmiksi.

Uusien työsuhteiden ansiotasot ovat yleensä jääneet selvästi keskiarvon ja päättyneiden työsuhteiden ansiotason alapuolelle. Henkilöstön vaihtuvuus on siten hidastanut keskiansioiden nousua. Kuitenkin kaupan konttorissa uusien työntekijöiden säännöllisen työajan ansiot nousevat lähteneiden ansioita korkeammiksi. Tehtävärakenteen muuttuminen näyttää siellä edistävän keskiansioiden nousua.

Kaikissa tarkastelluissa henkilöstöryhmissä uusien työntekijöiden kokonaisvuosiansio on jäänyt pienemmäksi kuin säännöllisen työajan vuosiansio. Yhtenä syynä tähän lienee, että uusien työntekijöiden elokuun

ansio on keskimääräistä korkeampi. Osa työsuhteista saattaa loma-ajan ulkopuolella muuttua osa-aikaisiksi ym.

Menetelmä

Selvitys koskee työnantajajärjestöihin kuulumattomien palvelualan yritysten palveluksessa elokuussa 1991 ollutta henkilökuntaa. Tiedot on kerätty 12 700:lta kaupan ja tietojenkäsittelyalan toimihenkilöltä, jotka perusjoukon tasolle korotettuna edustavat noin 52 000 palkansaajaa. Estimoinnissa on käytetty suoraan yrityksen poimintatodennäköisyydestä johdettuja korotuskertoimia. Havaintojen ryväsvaikutus aiheuttaa ansiotietoihin pientä epätarkkuutta.

Aineisto sisältää yritysten täysiaikaisen 30 tuntia työskentelevän kokopalkkaisen henkilökunnan. Tarkastelun ulkopuolelle jouduttiin jättämään ne palkansaajat, joiden verotietoja ei voitu poimia mm henkilötunnuksen puutteellisuudesta johtuen. Niistä, joiden työsuhteen pituudesta ei ollut tietoa, selvitykseen hyväksyttiin koko vuoden työskennelleiksi arvioidut.

Tuloksia ei voida suoraan rinnastaa kaikkia palvelualan tai edes kaupan toimihenkilöitä koskevaksi.

Lisätietoja: Seppo Kouvonon 1734 3452

Palkat

Palvelualojen palkansaajien ansiot nousivat 1,5 %

Palvelualojen palkansaajien kuukausiansio oli 9 393 markkaa. Miesten ansiot olivat 11 258 mk ja naisten 8 371 mk. Ansiot nousivat edellisestä vuodesta 1,5 %, miehillä 1,8 % ja naisilla 1,8 %. Palkansaajien ansiotasoindeksi nousi vastaavana ajanjaksona 1,3 %.

Palkansaajista kokoaikaisia oli 220 451, osa-aikaisia 26 786 ja harjoittelijoita 1 034. Naisten osuus koko aineistosta oli noin 65 %. Kokoikaisten palkansaajien määrä on vähentynyt 12,5 % vuodesta 1991.

Palvelualojen palkansaajien lukumäärät ja ansiot toimialan mukaan elokuussa 1992, kokoaikaiset

Toimiala	Lukumäärä			Säännöllisen työajan ansio			
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	N/M
Kauppa	115 543	51 263	64 280	8 737	10 188	7 580	74,4
Ravintolat	23 352	4 885	18 467	7 785	8 524	7 590	89,0
Kuljetus	5 545	1 697	3 848	9 051	10 446	8 436	80,8
Rahoitus	41 579	8 519	33 060	10 924	15 880	9 647	60,7
Vakuutus	17 765	5 072	12 693	10 792	14 373	9 361	65,1
ATK-ala	6 691	4 359	2 332	13 528	14 608	11 509	78,8
Toimiala, muu	9 976	2 209	7 767	9 290	11 165	8 757	78,4
Yhteensä	220 451	78 004	142 447	9 393	11 258	8 371	74,4

Palvelualojen palkansaajista miehet ovat keskimäärin nuorempia kuin naiset. Miehistä 44 % on alle 35-vuotiaita.

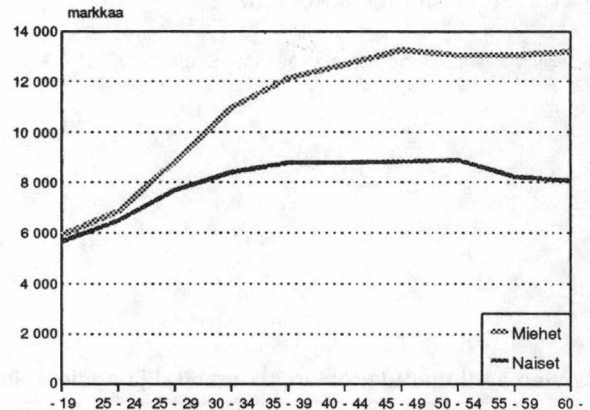
Naisten osuus alle 20-vuotiaissa oli noin 55 %. Osuus kasvaa ikäryhmittäin siten, että yli 60-vuotiaista naisten osuus on jo 71 %.

Säännöllisen työajan ansio on korkeimmillaan 45–49-vuotiailla 10 220 mk. Miehet ansaitsivat tällöin 13 275 mk ja naiset 8 910 mk.

Naisten ansioiden ero miehiin kasvaa iän myötä. Kun alle 20-vuotiaat naiset ansaitsevat noin neljä prosenttia vähemmän kuin miehet niin yli 60-vuotiaat naiset ansaitsevat lähes 39 prosenttia vähemmän kuin saman ikäryhmän miehet.

Yli 40 % palkansaajista on suorittanut erillisen tutkinon. Kaupallisen, toimistoalan sekä yhteiskunta- ja käyttäytymistieteiden koulutuksen suorittaneita on

Palvelualojen palkansaajien ansiot ikäryhmittäin elokuussa 1992

suurin ryhmä noin 27 % palkansaajista. Säännöllisen työajan ansio oli tällöin miehillä 13 986 mk ja naisilla 9 296 mk.

Lähde: Palvelualojen palkat 1992.

Palvelualojen palkansaajien lukumäärät ja ansiot koulutusasteen mukaan elokuussa 1992, kokoaikaiset

Koulutusaste	Lukumäärä				Naisten osuus %	Säännöllisen työajan ansio			
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä		Miehet	Naiset	N/M %	
Perusaste (9 v.)	71 019	20 094	50 925	71,7	8 245	9 438	7 774	82,4	
Keskiaistet (10–12 v.)	94 170	35 563	58 607	62,2	9 464	10 988	8 538	77,7	
Alin korkea-aste (13–14 v.)	4 898	3 542	1 356	27,7	13 576	14 645	10 783	73,6	
Kand.aste (15–16 v.)	16 362	7 425	8 937	54,6	15 277	18 822	12 330	65,5	
Tutkijan koulutus	316	238	78	24,7	19 039	20 015	16 061	80,2	
Tuntematon	33 687	11 142	22 545	66,9	8 058	9 094	7 546	83,0	
Yhteensä	220 452	78 005	142 448	64,6	9 393	11 258	8 371	74,4	

Yksityisten valtionapulaitosten toimihenkilöitä oli eniten opetustoiminnassa

Syyskuussa 1992 yksityisten valtionapulaitosten palveluksessa oli 22 418 kokoaikaista täyspalkkaista, sekä 3 009 osa-aikaista, sivutoimista ja osapalkkaista palkansaajaa. Naisia heistä oli noin 69 %. Kokoaikaisten täyspalkkaisten palkansaajien keskimääräinen säännöllisen työntekijän ansio oli 9 746 mk. Miehillä ansio oli 11 434 mk ja naisilla 8 988 mk.

Yksityisten valtionapulaitosten toimihenkilöiden säännöllisen työntekijän ansiot nousivat edellisestä vuodesta 1,6 %, miesten 2,2 % ja naisten 1,3 %. Naisten ansioiden osuus miesten ansioista oli 78,6 %. Palkansaajien ansiotasoindeksi 1985=100 nousi samana aikana 1,2 % kuukausipalkkaisuilla toimihenkilöillä, miehillä 1,0 % ja naisilla 1,2 %.

Yksityisten valtionapulaitosten toimihenkilöistä suurimmalla osalla (65 %) oli perusasteen koulutus. Alimman korkea-asteen koulutuksen saaneita oli 12 %, kandidaatti-asteen 21 % ja tutkijakoulutuksen saaneita vain 1,6 %.

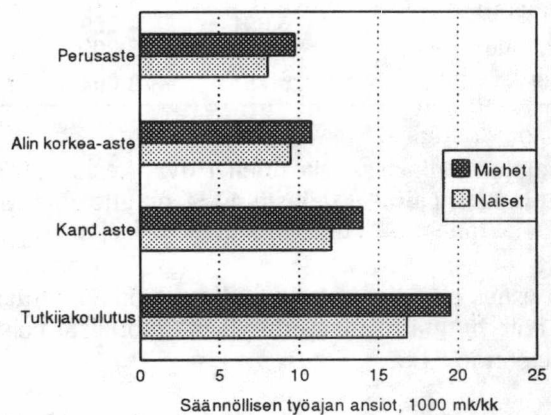
Toimialoittain tarkasteltuna suurimmat ryhmät olivat opetustoiminta (n. 34 % toimihenkilöistä) ja sosiaalihuolto (n. 22 % toimihenkilöistä).

Lähde: Voittoatavoittelemattomien yhteisöjen palkat 1992.

Toimiehtosopimuksen piiriin kuuluvissa laitoksissa oli 18 920 kokoaikaista täyspalkkaista toimihenkilöä. Naisia heistä oli 69,4 %. Keskimääräinen säännöllisen työntekijän ansio oli 9 693 mk. Miesten ansio oli 11 358 mk ja naisten 8 959 mk.

Vastaavasti toimiehtosopimuksen ulkopuolisten laitosten palveluksessa oli 3 498 kokoaikaista täyspalkkaista toimihenkilöä. Naisten osuus heistä oli 67 %. Keskimääräinen säännöllisen työntekijän ansio oli 10 043 mk. Miesten ansio oli 11 824 mk ja naisten 9 164 mk.

Yksityisten valtionapulaitosten toimihenkilöiden kuukausiansiot syyskuussa 1992

Yksityisten valtionapulaitosten lukumäärät ja ansiot toimialoittain syyskuussa 1992

	Lukumäärä			Säännöllisen työntekijän ansiot		
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
110 Maatalous	732	839	1 571	9 327	7 760	8 490
120 Metsätalous	1 066	416	1 482	10 736	8 134	10 005
820 Vakuutus toiminta	63	381	444	15 044	9 238	10 061
931 Opetustoiminta	2 521	5 026	7 547	11 865	9 764	10 466
932 Tutkimustoiminta	325	517	842	13 284	9 873	11 190
933 Lääkintä- ja eläinlääkintäpalvelu	326	2 041	2 367	12 807	8 934	9 468
934 Sosiaalihuolto	844	4 144	4 988	10 090	8 430	8 711
935 Elinkeino- ja ammattijärjestöt	351	577	928	14 264	8 535	10 702
939 Aatteelliset ja sivistykselliset järjestöt	290	1 014	1 304	11 133	8 419	9 022
94 Virkistys- ja kulttuuripalvelu	424	514	938	11 808	9 415	10 497

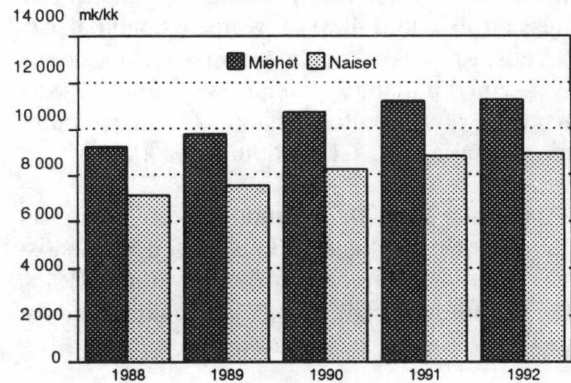
Valtiolla naisten ansio 80 % miesten keskiansioista

Valtion kotimaassa toimivista kokoaikaisista kuukausipalkkaisista on miehiä noin 59 % vuonna 1992. Naisten keskiansioiden suhde miesten keskiansioihin on noussut vuodesta 1985 noin 4,1 prosenttiyksikköä. Vuonna 1992 naisten kokonaiskeskiansiot ovat 80 % miesten ansioista, edellisenä vuonna ne olivat 79 %. Vaikkakin ero on kaventunut, niin naiset ansaitsevat 2 272 markkaa keskimäärin vähemmän kuin miehet. 0 – 2 vuotta valtion palveluksessa olevien naisten kokonaisansioiden osuus miesten ansioista on 90 %. Tämä osuus laskee tasaisesti kaikissa palveluvuosisyryhmissä. Yli 18 vuotta palvelleiden osalta se on 77 %.

Vuonna 1992 korkeakoulututkinto (koulutusta yli 15 vuotta) on 23 %:lla miehistä (vuonna 1991 22 %) ja 19%:lla naisista (vuonna 1991 18%). Peruasteen koulutusta (noin 9 vuotta) on noin 23 % ja ylemmän keskiasteen koulutusta (noin 12 vuotta) 29 % kuukausipalkkaisista

Noin puolet kuukausipalkkaisista naisista toimii hallinnollisessa, tilinpidollisessa tai konttoriteknisessä työssä osasto- ja toimistosihteerinä, toimistovirkailijana, verovalmistelijoina- tai verovirkailijana. Noin 20 % naisista toimii teknisellä, luonnontieteellisellä, lainopillisella tai taiteellisella hallinnonalalla

Valtion kuukausipalkkaisten kokonaisansiot vuosina 1988 – 1992

Lähes 26 % miehistä on teknisen, luonnontieteellisen tai humanistisen töiden ammattiryhmässä insinööreinä, teknikkoina ja opetusallalla. Runsas 23 % miehistä on kuljetus- ja liikennetyön ammattiryhmässä. Tyypillisiä miesten ammattiryhmiä on kuljettaja, juna- ja aseamies, postinkantaja ja lehdenjakaja.

Valtion kuukausipalkkaisten henkilöstön lukumäärät, ansiot ja naisten %-osuus syyskuussa vuonna 1992

KOULUTUSASTE	Lukumäärä			Kokonaisansio, mk/kk		
	Miehet	Naiset	N/M %	Miehet	Naiset	N/M %
Kaikki yhteensä	98 812	70 734	42	11 248	8 976	80
Perusaste	21 172	17 227	46	9 161	7 946	87
Alempi keskiaste	22 573	14 114	38	9 501	7 690	81
Ylempi keskiaste	26 493	22 044	45	10 379	8 170	79
Alin korkea-aste	6 240	2 469	28	12 699	10 022	79
Alempi kand.aste	2 421	3 484	59	13 886	11 717	84
Ylempi kand.aste	14 262	8 792	38	15 023	12 728	85
Tutkija	5 528	1 501	21	17 997	15 359	85
Hallinnollisissa, tilinpidollisissa ja konttoriteknisissä ammateissa	16 776	34 565	67	12 630	8 836	70
Perusaste	1 954	7 637	80	9 178	8 141	89
Alempi keskiaste	1 523	5 936	80	8 827	7 774	88
Ylempi keskiaste	4 513	14 578	76	9 943	8 075	81
Alin korkea-aste	639	555	46	12 410	9 655	78
Alempi kand.aste	1 274	1 792	58	13 903	11 503	83
Ylempi kand.aste	5 447	3 577	40	15 633	12 980	83
Tutkija	1 421	415	23	17 442	15 163	87

Lukumäärät ja ansiot ja naisten %-osuus eräissä ammattiryhmissä

AMMATTIRYHMÄ

AMMATTIRYHMÄ	Miehet	Naiset	N/M %	Miehet	Naiset	N/M %
Osasto- ja toimistosihteerit	858	13 036	94	8 671	8 241	95
Toimistovirkailija	474	6 218	93	6 554	6 918	106
Verovalmistelijat	362	2 734	88	7 560	7 783	103
Verovirkailijat	1 121	3 404	75	13 089	8 294	64
Insinöörit	2 368	164	6	14 290	13 024	91
Teknikot	5 302	218	4	11 180	9 806	88
Yliopistojen ja korkeakoulujen opettajat	4 832	2 677	36	15 062	12 435	83
Keskiaστ. amm. koulutuksen opettajat	2 323	2 959	56	14 955	12 101	81
Veturin- ja moottorivaunun kuljetustyö	2 530	—	—	11 317	—	—
Juna- ja asemamiehet	4 646	125	3	9 668	8 578	89
Postinkantajat ja -lajittelijat	7 486	2 867	28	7 944	7 321	92

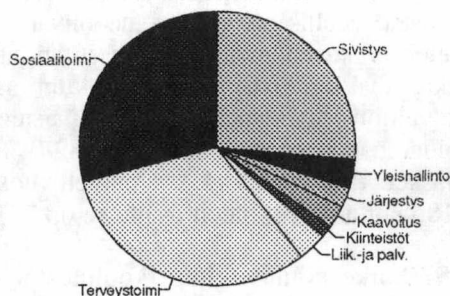
Sosiaali- ja terveystoimen osuus 60 % kuntasektorin henkilöstöstä

Kunnallisen henkilökästerin lokakuun 1992 tiedustelun mukaan kuntasektorilla oli 416 000 kuukausipalkkaista henkilöä. Lisäksi tuntipalkkaisia työntekijöitä oli elokuussa 1992 noin 40 000. Kuukausipalkkaisista oli kokoaikaisia ja koko kuukaudelta palkkaa saaneita 308 000, osalta kuukautta palkkaa saaneita 39 000, osa-aikaisia 22 000, sivutoimisia 6 000 ja palkattomalla virkavapaalla tms. 1.10. olleita 41 000.

Sosiaali- ja terveystoimen hallinnonalojen osuus oli 60 % kuntasektorin kuukausipalkkaisesta henkilöstöstä. Kolmas suuri hallinnonala on sivistystoimi 25 % osuudella ja muiden hallinnonalojen osuus on yhteensä n.15 %.

Sosiaali ja terveystoimen sisällä henkilöstö jakautuu useihin eri ammattiryhmiin, joista tärkeimpien lukumäärä- ja ansiokehitys on esitetty alla olevassa asetelmassa. Ansionmuutos on laskettu vuodesta 1975 hintaindeksillä jaettuna reaalisena indeksinä.

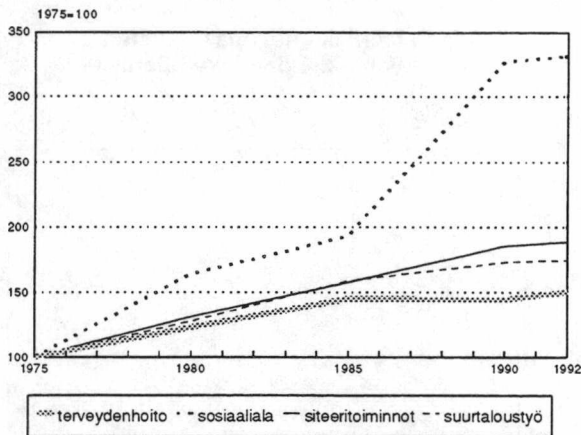
Kuntasektorin kuukausipalkkaiset hallinnonaloittain lokakuussa 1992

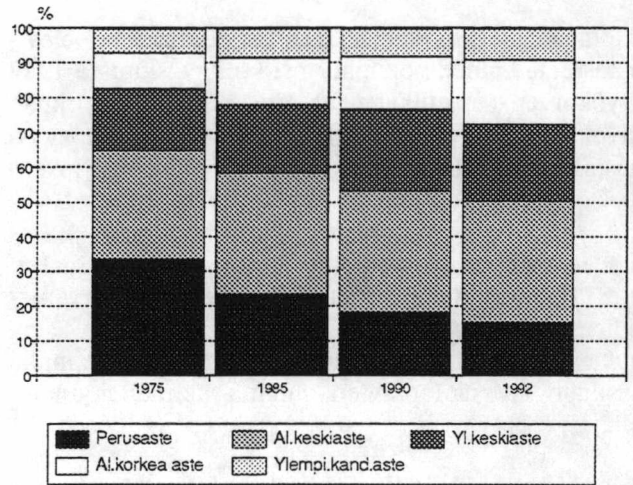
Sosiaali- ja terveystoimen kokoaikainen henkilöstö ammattiryhmittäin 1992

	Henkilöstön lukumäärän kehitys					Säännöllinen ansio	
	Lukumäärä	Indeksi	1975=100			Mk/kk	Reaali- indeksi
	1992	1980	1985	1990	1992	1992	1975=100
Kuntasektori yhteensä	307929	127,8	152,2	172,0	173,8	9246	114
Terveystoimi yhteensä	97932	126,5	146,9	149,3	152,1	9603	114
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	84483	143,3	180,7	257,2	268,6	7797	114
Sos.- ja terveystoimen ammattiryhmät:							
00 Tekn.alan työ	885	132,0	106,6	148,7	153,9	9952	110
01 Kemia, fysiikka	746	52,8	63,1	47,9	44,4	10043	129
03 Opetusala	7140	200,8	271,4	376,8	417,5	8456	114
10 Terveystoimi	75115	123,2	145,1	144,6	150,3	9939	115
11 Liik.- ja työterapia ym	2562	155,1	197,3	233,5	264,4	8375	120
12 Hammashoitoala	3956	171,0	221,8	243,9	247,3	11237	88
14 Eläinlääkintäala	351	124,9	128,7	137,2	134,5	9192	94
15 Sosiaaliala	42553	164,1	193,4	327,2	331,6	7666	109
16 Ymp.- ja terv.suojelu	514	123,1	127,1	93,4	80,9	9586	127
17 Psykologit	958	139,8	174,0	180,9	200,8	11568	118
20 Hallinnollinen ym. työ	1131	120,0	144,9	181,4	191,7	13565	125
23 Talous- ja tilinpito	423	114,7	135,5	129,4	135,1	8027	112
24 Sihteerit ym. toim.pal	14104	131,4	157,7	185,8	188,9	7499	120
25 Atk-ala	417	165,3	257,4	360,4	412,9	11251	125
40 Maatalousala	6708	487,9	3539,4	5907,1	6775,8	7073	111
91 Suurtaloustyö	15453	127,9	158,8	173,2	174,6	7329	113
93 Kiint.hoito ja siivous	2224	130,1	158,1	160,0	154,1	7194	106

Henkilöstön lukumäärän kehitys eräissä ammattiryhmissä 1975–1992

Sosiaali ja terveystoimen henkilöstö koulutusasteittain 1975–1992

Henkilöstömäärä on voimakkaimmin kasvanut vuodesta 1975 lähtien sosiaalitoimessa ja nimenomaan sosiaalialan ammateissa aina viime vuosiin asti. Sosiaalitoimessa kiinnittyy huomio maatalousalan ammattiryhmien nopeaan lisääntymiseen: kyseessä ovat kunnalliset maatalouslomittajat. Terveystoimen henkilöstön kasvu on ollut jopa kuntasektorin keskimääräistä hitaampaa. Hallinnollista, tilinpidollista ja konttoritekniistä työtä tekevän henkilöstön määrän kehitys on ollut puolestaan keskimääräistä nopeampaa.

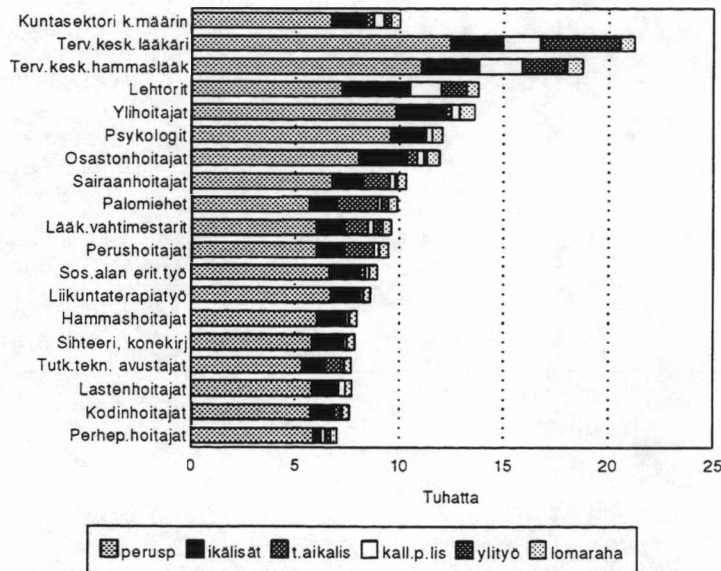
Toisin kuin lukumäärien kehitys, on säännöllisen ansion kasvu ollut hyvin lähellä kuntasektorin keskimääräistä niin sosiaali-, että terveystoimessa kokonaisuudessaan, kuin myös myös eri ammattiryhmissä. Vain hallinnollista työtä suorittavat ammattiryhmät

erottuvat jonkin verran muita nopeammalla palkkakehityksellä.

Tasainen palkkakehitys on seurausta kuntasektorin keskitetystä sopimusjärjestelmästä. Terveystoimen työtaistelun ja työvoimapulan vaikutukset näkyvät 90-luvun lopun hieman keskimääräistä nopeampana ansion nousuna. Osittain ansiokehitystä selittää myös koulutusasteen selvä nousu vuodesta 1975.

Palkan muodostuminen saattaa olla hyvin erilaista eri ammattialoilla myös sosiaali- ja terveystoimen sisällä. Alla olevassa kuviossa on vertailun vuoksi otettu kuntasektorin keskimääräisen palkkarakenteen lisäksi peruskoulun lehtorit ja palomiehet sosiaali- ja terveystoimen ulkopuolelta.

Palkkarakenne eräissä ammattiryhmissä lokakuussa 1992

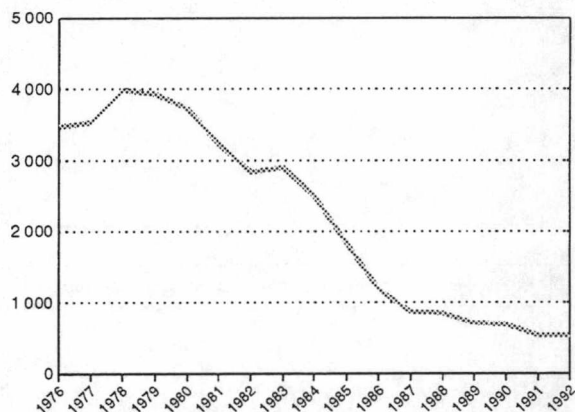
Ulkomaan meriliikenteen ansiot laskivat 5,6 prosenttia

Ulkomaan meriliikenteen lastialuksilla työskentelevien keskimääräinen kokonaisansio oli syyskuussa 1992 ylityökorvaukset mukaan lukien 12 326 mk ja ilman ylityökorvauksia 9 252 mk. Ansiotason lasku syyskuusta 1991 oli ylityökorvaukset mukaan lukien 5,6 % ja ilman ylityökorvauksia 2,4 %.

Vuoden 1992 tilasto perustuu 33 lastialukselta saatuihin 871 henkilön palkkatietoihin. Ns. kuukausityöntekijöiden lukumäärä oli tilastossa 541 henkilöä. Tämä kuukausityöntekijöiden lukumäärä on saatu jakamalla syyskuun työssäolopäivien summa kolmellakymmenellä.

Tiedot perustuvat Varustamoyhdistyksen ja Ålands Redarföreningin jäsenyritysten ulkomaan meriliikenteessä olevia lastialuksia koskevaan palkkatiedusteluun.

Ulkomaan meriliikenteen lastialusten kuukausityöntekijöiden lukumäärät

Meriliikenteen palkat toimen mukaan syyskuussa 1992

Toimi	Kuukausityöntekijöiden lukumäärä	Peruspalkka	Lisät yhteensä	Ylityökorvaus	Tulo kuukaudessa
Päällystö	236	8 106	3 451	4 263	15 820
Päällikkö	33	12 526	7 183	—	19 709
Yliperämies	31	7 225	2 987	8 445	18 657
I perämies	33	6 190	2 122	4 603	12 915
II perämies	29	6 080	1 837	4 490	12 407
Radiosähköttäjä	13	7 068	3 335	1 812	12 215
Konepäällikkö	34	11 240	4 493	—	15 733
I konemestari	31	7 265	2 967	7 796	18 028
II konemestari	29	6 142	2 383	6 382	14 907
Talouesimiehet ja I kokit	55	5 877	2 042	2 087	10 006
Kokkistuerti, keittäjä, emänn.	32	6 283	2 428	2 347	11 058
I kokki, I keittäjä	22	5 322	1 365	1 628	8 315
Kansi- ja konemiehistö	183	5 851	2 073	2 241	10 165
Pumppumies	21	6 451	2 646	1 945	11 042
Pursimies	24	5 908	2 766	2 438	11 112
Matruusi	61	5 502	1 990	2 733	10 225
Sähkömies	30	6 246	1 767	1 868	9 881
Sorvari	12	5 843	1 996	1 539	9 378
Donkeymies/Korjausmies	15	6 129	1 689	2 661	10 479
Moottorimies	19	5 386	1 592	1 446	8 424
Muu laivaväki	65	4 722	1 114	1 944	7 780
Puolimatruusi	35	4 868	875	2 240	7 983
Messiapulainen	21	4 485	1 101	1 111	6 697
Kaikki toimet	541	6 697	2 554	3 074	12 326

Lähde: TT

Kuntasektorin tuntiansio 47,74 mk

Kuntasektorin työsopimussuhteisten tuntipalkkaisten työntekijöiden säännöllinen keskituntiansio työaikalisineen oli helmikuussa 1993 47,74 markkaa. Ansio nousi edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 2,1 %. Miesten ansio oli 48,26 ja naisten 43,32 markkaa.

Tiedustelussa oli mukana n. 26 000 palkansaajaa, joista 14 % oli naisia.

Kolmannes tuntipalkkaisista työskenteli maa- ja vesirakennustoiminnassa ja heidän ansionsa oli 46,00 markkaa.

Tuntiansio valtiolla 49,26 mk

Valtion tuntipalkkaisten työntekijöiden ja toimihenkilöiden säännöllisen työajan tuntiansio oli helmikuussa 49,26 markkaa. Ansio laski marraskuusta 0,2 % ja nousi edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 0,9 %. Miesten ansio oli 50,02 ja naisten 42,07 markkaa.

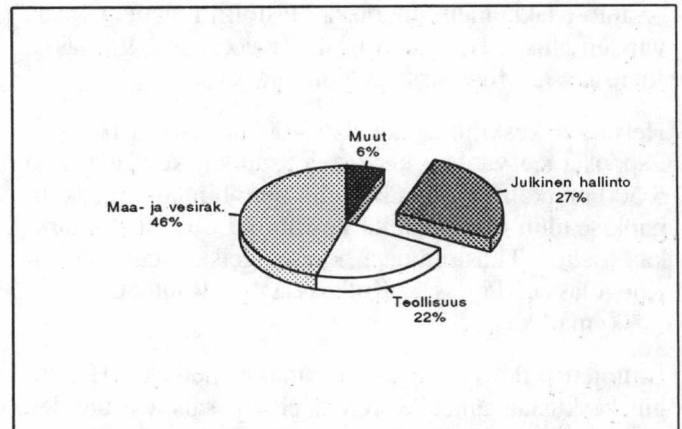
Tiedustelussa mukana olleista n. 8 000 palkansaajasta lähes 14 % oli naisia. Puolet tuntipalkkaisista työskenteli maa- ja vesirakennustoiminnassa ja heidän tuntiansionsa olivat 48,53 markkaa.

Lähde: Julkisen sektorin palkat 1993, 1. neljännes.

Kuntasektorin säännöllisen työajan tuntiansiot helmikuussa 1993

Toimiala	Lkm	Tuntiansio	Vuosi- muutos %
Teollisuus	1 660	48,79	0,6
Energia ja vesih.	4 021	52,18	1,6
Talonrakennus	2 385	46,80	2,1
Maa- ja vesirakenn.	8 011	46,67	2,0
Tekniset palvelut	3 780	44,90	2,8
Yksityiset palvelut	2 469	45,74	2,4

Valtion tuntipalkkaisten jakautuminen toimialoille helmikuu 1993

Metsurin päiväansio 456,88 mk

Vuoden 1993 ensimmäisellä neljänneksellä oli metsätyöntekijöiden päiväkeskiansio puutavaran valmistuksessa, urakkatyössä 456,88 markkaa. Palkkaan sisältyy työvälineen osuus. Ansio oli 8,0 % korkeampi kuin edellisellä neljänneksellä ja 7,4 % korkeampi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vastava ansio ilman moottorisahan osuutta oli 337,18 markkaa.

Lähde: Maa- ja metsätyöntekijöiden palkat 1993, 1. neljännes

Metsätyöntekijöiden lukumäärät ja ansiot 1. neljänneksellä 1993

Työlaji	Lkm	Päiväansio		Tunti- ansio
		Urakka- palkkio osaur.työ	Aika- työ	
Puutavaran valmistus	5 189	337,18	370,65	—
Metsänhoitotyöt	466	279,63	238,51	33,17
Metsäkonetyöt	60	48,73
Muut metsätyöt	1 444	459,73	263,33	36,65
Taimitarhatyöt	234	457,12	..	39,34

Hinnat

Asuntojen hinnat nousivat Helsingissä vuoden alussa

Ensimmäisellä vuosineljänneksellä asuntojen hintojen jyrkkä lasku taittui. Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat laskivat 1,2 prosenttia viime vuoden lopusta. Edellisellä neljänneksellä lasku oli yli viisi prosenttia.

Helsingissä hinnat nousivat kolme prosenttia. Kanta-kaupungin hinnat nousivat 8,3 prosenttia. Suurten asuntojen hinnat nousivat 13,2 prosenttia eli 8 600 markkaan neliöltä. Selvää hintojen nousua oli Helsingissä viimeksi keväällä 1989.

Espoossa hinnat laskivat edelleen 2,4 prosenttia ja Vantaalla 0,3 prosenttia kolmen kuukauden aikana. Helsingin hintojen nousun vaikutuksesta koko pääkaupunkiseudun hintojen nousuksi tuli 1,7 prosenttia.

Muualla Suomessa hintojen lasku oli 2,7 prosenttia. Tampereella hinnat laskivat 1,9 prosenttia. Turussa hintojen lasku oli 3,7, Jyväskylässä hinnat halpenivat 4,3 ja Oulussa 5 prosenttia.

Asunto-osakkeiden hinnoissa tilastoitiin pientä nousua vuoden alussa Helsingin lisäksi Kuopiossa, Vaasassa, Joensuussa, Mikkelissä ja Kouvossa.

Helsingin keskihinta nousi 6 400 markkaan neliöltä. Espoosta sai vanhan kerrostaloasunnon keväällä noin 5 500 markan keskimääräisellä neliöhinnalla. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella keskihinta oli 4 125 markkaa neliö. Tilastoiduista kaupungeista halvinta oli Kouvossa, Porissa, Kotkassa ja Raumalla noin 3 500 markkaa neliö.

Hintojen jyrkin lasku taittui ainakin hetkeksi Helsingin keskustan alueella. Vielä ei voi sanoa asuntojen

hintojen laskun loppuneen tai kääntyneen nousuun. Tilastojen pitäisi näyttää nousua useampi peräkkäinen neljännes kunnes voidaan sanoa nousun alkaneen, mutta senkin jälkeen voi tulla taas laskua. Mutta voi olla myös mahdollista, ettei Helsingin keskustan alueelta saa pitkään aikaan halvemmalla asuntoa, kuin viime vuoden lopulla.

Asuntojen hintakehitys on tiiviisti sidoksissa koko maan yleiseen taloudelliseen kehitykseen. Viimeaikaisessa talouskehityksessä korkojen lasku on ollut positiivinen tapahtuma asuntokaupalle. Irtisanomiset, lomautukset, palkan laskut, lakot ym. vaikuttavat taas lamaanuttavasti asuntokauppaan.

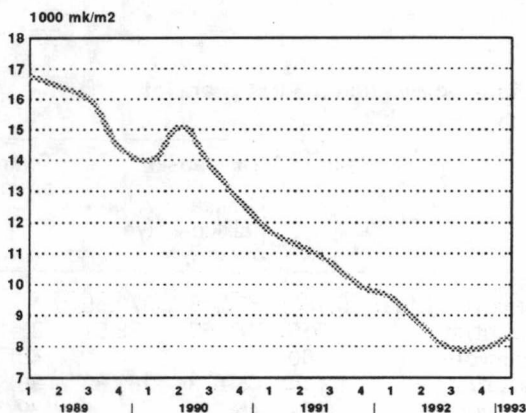
Tilastoitujen kauppojen lukumäärä laski hiukan viime vuoden lopusta, mutta erityisesti helmi- ja maaliskuussa kaupankäynti oli vilkasta.

Vanhojen kerrostaloasuntojen reaali hinnat ovat 49,6 % halvempia, kuin huippuaikana vuoden 1989 alussa. Helsingin reaali hinnat ovat 56,3 % huippuhintoja halvempia. Reaalinen lasku koko maassa viime vuoden ensimmäisestä neljänneksestä oli 19,9 %.

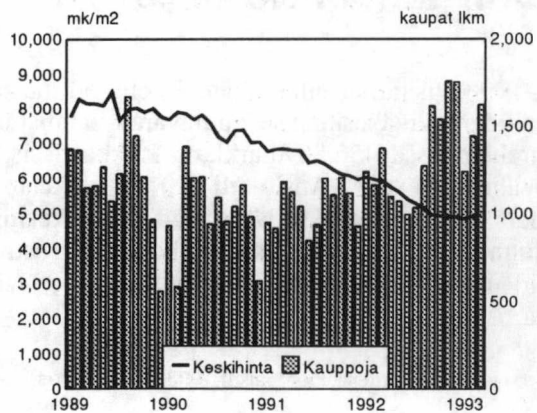
Pääkaupunkiseudulla reaali hintaindeksin 1970=100 pisteluku oli tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 88,1. Espoossa ja Vantaalla pisteluvut olivat 75,8 ja 78,2.

Tilastokeskuksessa asuntojen hintoja tilastoidulla ajanjaksolla vuodesta 1970 lähtien reaali hinnat olivat alhaisimmillaan vuonna 1979 heinä – syyskuussa, koko maan pisteluku oli silloin 81,7. Ensimmäisellä neljänneksellä 1993 koko maan pisteluku oli 91,4.

Yksiön hinta
Helsingin keskustassa

Asuntojen hinnat ja
tilastoidut kaupungit kuukausittain

Kansainvälinen inflaatio

Inflaatio on kaikille maille yhteinen ongelma. Pohjoismaat ovat kuuluneet matalan inflaation alueeseen viime vuodet. Entinen sosialistinen maailma kamppailee voimakkaan inflaation kourissa. Ns. EMU-kriteerit ovat asettaneet rajat Euroopan yhteisön maiden inflaatioille. Inflaatiota ei kuitenkaan lasketa kaikissa maissa yhtenäisellä tavalla.

Maastrichtin sopimuksessa todetaan, että inflaatio ei saa ylittää kolmen matalimman inflaation omaavan maan keskiarvoa enemmällä kuin 1,5 prosenttiyksiköllä. Maaliskuussa EY-maiden ja jäsenyyttä hakneiden maiden pienimmät inflaatiot olivat Tanskassa (1,1), Irlannissa (1,9) ja Englannissa (1,3). EMU-kriteeri olisi nyt $1,4 + 1,5 = 2,9$ prosenttia. Tämän kriteerin olisivat maaliskuussa täyttäneet muut maat paitsi Saksa, Espaja, Italia, Luxemburg, Portugali, Ruotsi, Itävalta ja Sveitsi. Suomi ainakin hintakehityksen puolesta näyttäisi olevan eurokunnossa.

Kuluttajahintaindeksi on tärkeä talouden suhdanneindikaattori. Sillä on paljon poliittista merkitystä, kuluttajahintaindeksi liikuttelee suuria summia kansantaloudessa. Suomessa kuluttajahintaindeksin merkitys on korostunut nimenomaan kompensatioindeksinä, eläkkeet ja keskitetyt palkkaratkaisut on perinteisesti sidottu indeksiin.

Eri maiden kuluttajahintaindeksit poikkeavat toisistaan. Indeksien laskukaava on hieman erilainen, asuminen mittaamistapa vaihtelee paljon, verojen ja veroluonteisten maksujen käsittely on vaihtelevaa. Näitä asioita pohtimaan on Eurostat, EY-maiden tilastovirasto, perustanut työryhmän. Ennen ensimmäistä kokousta, joka pidettiin 15.6 vallitsevana käsityksenä oli, että tavoitellaan EY-harmonisoitua kuluttajahintaindeksiä kansallisten kuluttajahintaindeksien rinnalle. Tulevissa Hinta- ja palkkatiedotteen numeroissa tullaan käsittelemään kuluttajahintaindeksin harmonisointityön edistymistä.

Suomen kannalta suurin ongelma tulee olemaan asuimiskustannusten määrittely. Meillähän asuntokannasta yli 70 prosenttia on omistusasuntoja. Kansainvälinen käytäntö omistusasumisen mittaamiselle kuluttajahintaindeksissä on tehdä se maksettujen vuokrien perusteella. Suomen oloissa tämä ei ole perusteltua.

EY-maiden keskimääräinen inflaatio Eurostatin laskema huhtikuussa oli 3,4 prosenttia. Markan tultua sidotuksi ECUun kesäkuussa 1991, on EY-maiden inflaatiota laskettu myös suhteuttamalla eri maiden inflaatiot ECU-korin painoihin. Näin laskien huhtikuun inflaatioksi saadaan 3,3 prosenttia.

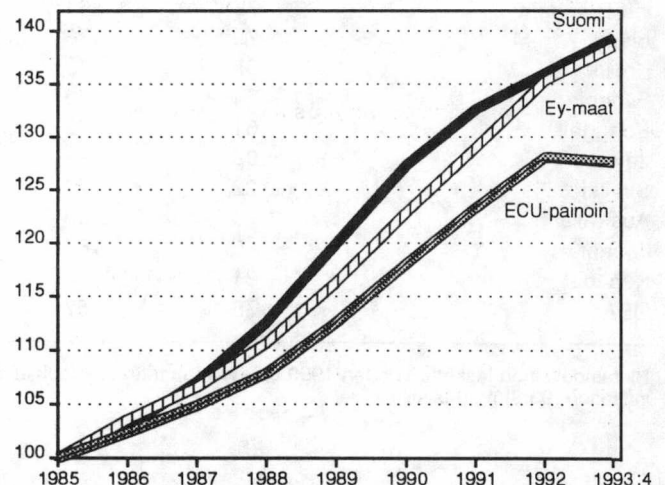
Huhtikuun inflaatioprosentit Euroopassa

	12-kk muutos, %
Tanska	1,1
Englanti	1,3
Irlanti	1,9
Ranska	2,1
Hollanti	2,4
Suomi	2,6
Norja	2,6
Belgia	2,8

★ ★ ★ Eurokelpoisuusraja huhtikuussa 1993 ★ ★ ★

Islanti	3,3
Luxemburg	3,8
Sveitsi	3,8
Itävalta	3,9
Saksa	4,3
Italia	4,3
Espanja	4,6
Ruotsi	5,1
Portugali	6,2
Kreikka	16,2
Viro	150,8
Latvia	206,0
Liettua	708,8

Euroinflaatio

Valuuttakurssien vaihtelut heijastuvat hintatasoindekseissä

Vielä vuonna 1990 oltiin totuttu ajatukseen, että Suomi oli OECD:n kallein maa. Kansantaloutemme romahtaminen on vaikuttanut markan ulkoisen arvon rajuun heikentymiseen, joka taas on tehnyt Suomen ulkomaisille hyvinkin edulliseksi maaksi.

Koko yksityisen kulutuksen osalta katsottuna Suomi oli toukokuussa Pohjoismaiden halvin maa. Lisäksi Sveitsi ja Japani olivat selvästi kalliimpia. Saksan kanssa olemme tällä hetkellä tasoissa. Tosin on mainittava, että markan arvo on jonkin verran vahvistunut sitten helmi-maaliskuun pohjalukemista, joka näkyi niinkään hintatasoindekseissä Suomen asemana selvästi halventuneena maana.

Niinkään ruoan hintataso on lähellä eurooppalaista keskiarvoa. Varsinkin maidon, juuston ja kananmunien osalta tasoittumista on tapahtunut silmiinpistävästi. Alkoholijuomien hintataso on kansainvälisesti ajateltuna yhä edelleen huomattavan korkea. Osaltaan tähän vaikuttaa hintavertailussa olevien tuotteiden vähäinen edustavuus maassamme.

Eri maiden hintatasoindekseistä puhuttaessa ei pidä unohtaa painottaa, että indeksit eivät kerro oman maan kansalaisten ostomahdollisuuksista. Vain turisti huomaa eron matkustaessaan toiseen maahan.

Lisätietoja Arja Kinnunen puh. 1734 3479.

Hintatasoindeksiä eri maissa, toukokuu 1993

Maa	Yksityinen kulutus	Ruoka (kokonaisryhmänä)	Liha	Maito, juusto, munat	Alkoholijuomat	Tupakka
Suomi	100	100	100	100	100	100
Ruotsi	107	117	124	120	85	106
Norja	120	123	140	143	100	171
Tanska	119	108	99	121	63	143
Islanti	110	122	124	155	113	128
Saksa	100	89	88	88	33	102
Ranska	93	89	92	103	37	66
Italia	77	77	79	99	23	65
Alankomaat	92	84	99	88	40	73
Belgia	93	88	89	101	42	77
Luxemburg	85	88	94	100	41	62
Iso-Britannia	73	64	56	88	46	94
Irlanti	79	75	64	104	64	112
Kreikka	55	73	65	107	35	56
Espanja	74	75	64	105	22	53
Portugali	61	72	69	103	23	59
Itävalta	98	92	86	118	43	94
Sveitsi	122	128	141	156	67	80
Australia	74	55	40	75	45	58
Japani	140	166	187	195	78	86
Kanada	81	73	62	100	56	120
USA	78	67	56	80	40	64

Hintaindeksit on laskettu vuoden 1990 ostovoimapariteettien pohjalta korjaamalla niitä valuuttakurssien (SP:n keskiparittimet per 21.5.1993) ja inflaation (93:3) muutoksilla.

Indeksitaulukko

	I/93	Vuosimuutos %
Ansiotasoindeksi 1985=100*	161,8	1,1
Tuntipalkkaiset	162,2	1,1
Kuukausipalkkaiset	161,6	1,0
Teollisuus	161,8	1,5
Työntekijät	164,5	1,6
Toimihenkilöt	157,0	1,2
Talonrakennustyöntekijät	150,0	-3,3
Tukku- ja vähittäiskauppa	165,7	0,5
Kuljetus	165,4	1,1
Rahoitus	167,9	0,1
Kunta	160,9	1,7
Tuntipalkkaiset	163,7	1,7
Kuukausipalkkaiset	160,6	1,7
Valtio	161,6	0,8
Kuukausipalkkaiset	161,5	0,8
Yksityinen sektori	162,0	0,9
Tuntipalkkaiset	162,1	1,0
Kuukausipalkkaiset	161,9	0,8
Reaaliansioindeksi 1975=100	127,4	-1,5
Asuntojen hintaindeksi 1983=100	136,1	-17,9
Pääkaupunkiseutu	121,1	-18,4
Muu Suomi	144,8	-17,7
Julkisten menojen hintaindeksi 1985=100*	IV/92	
Valtiontalous	140,7	1,6
Kunnallistalous	146,8	1,0
	Toukokuu 1993	Vuosimuutos %
Kuluttajahintaindeksi 1990=100	110,1	2,6
Ravinto	102,3	-1,5
Asuminen, lämpö ja valo	100,7	-1,8
Liikenne	115,7	8,9
Elinkustannusindeksi 1951:10=100	1366	2,6
Rakennuskustannusindeksi 1990=100	100,7	0,4
Työpanokset	105,4	-0,2
Tarvikepanokset	98,2	2,3
Tukkuhintaindeksi 1990=100	108,0	5,1
Kotimaiset tavarat	103,2	1,9
Tuontitavarat	118,4	11,7
Vientihintaindeksi 1990=100	111,0	8,6
Tuontihintaindeksi 1990=100	121,3	12,9
Teollisuuden tuottajahintaindeksi 1990=100	106,3	4,6
Kotimarkkinoiden perushintaindeksi 1990=100	105,1	3,8
Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi 1990=100	110,0	2,5
Linja-autoliikenteen kustannusindeksi 1990=100	111,6	4,1

* Ennakkotieto

PL-PB 504
00101 Helsinki-Helsingfors

Postitus 2 Ik kirje

PMM
Sopimus
00100/693

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Statistics Finland

Wages and salaries
1993:10

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

Palkat:

Anna-Leena Wickstrand

Hinnat:

Arja Kinnunen

(90) 17 341

KAIKKI TIETO PALKOISTA!

Tarvitsetko laajaa ja monipuolista eri aloja koskevaa tietoa palkoista?

PALKAT-sarjassa ilmestyy tänä vuonna 27 erillistä palkkatilasto-julkaisua, 14 toimialoittaista työntekijöiden neljännesvuosijulkaisua ja 6 toimihenkilöiden vuosijulkaisua. Näiden lisäksi sarjaan kuuluu Hinta- ja palkkatiedote sekä Palkkatilasto 1992/1993, joka on mittava tietopaketti palkoista sektoreittain, ammattiryhmittäin ja tutkinnoittain.

Tilaa koko PALKAT-sarja (tilausnumero 9100) kestopainuksena vain 1 550 markkaa ja Sinulla on kaikki tuoreet tiedot vaivatta käytössäsi.

Puhelin (90) 1734 2011

Telekopio (90) 1734 2474

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta – Pris

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

30 mk

ISSN 0784-8374
= Palkat
ISSN 0789-2462